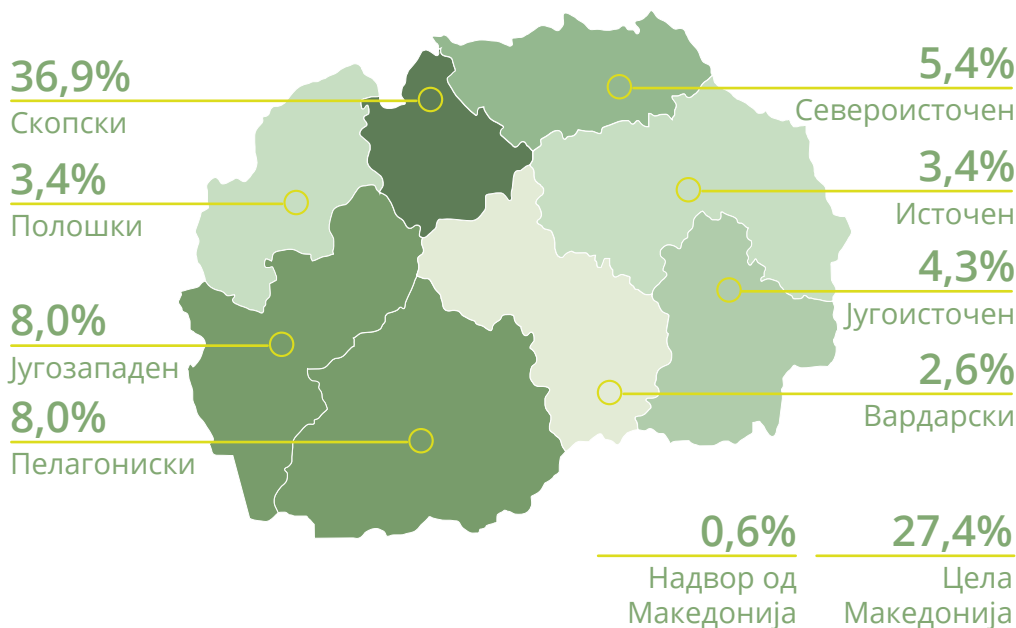

Годишен извештај во 2015 година

ЗА СОСТОЈБАТА СО ФИЛАНТРОПИЈАТА

ВО МАКЕДОНИЈА

Накратко

350

број на регистрирани

3,46
million euros

процента донирана сума

1,71 €

просечна донација по граѓанин

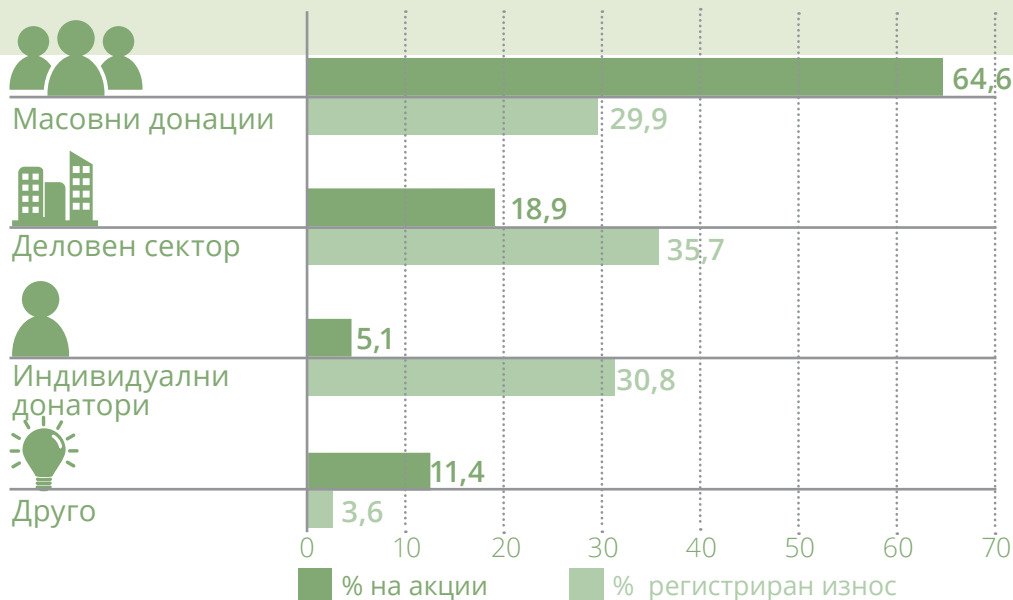
19,4%

пораст во однос на 2014

Во 2015 година Фондацијата Каталист ги следеше медиумските објави за индивидуалната, корпоративната филантропија во Македонија и во дијаспората. Во оваа брошура се претставени клучните статистички показатели во врска со наодите од ова истражување.

ДОНАТОРИ

ДОНАЦИИ СПОРЕД ТИП НА ДОНАТОР (% на акции / % of забележана сума)

ЗАКЛУЧОЦИ:

- Иако се забележува намален број на акции, вкупната вредност на донациите во 2015 година е зголемена за 19,4% во споредба со 2014 година.
- Најактивни типови на донатори во 2015 година беа масовните донации (64,6%), следени од деловниот сектор (18,9%) и индивидуалните донатори (5,1%).
- Во однос на вредноста на донациите, деловниот сектор води со 35,7% удел во вкупната регистрирана сума, следен од индивидуалните донатори со 30,8% следен од масовните донации со удел од 29,9%.
- Донирањето од страна на дијаспората се задржа на истото ниво во споредба со 2014 година; Учеството на дијаспората во 2015 година беше 3,0% според бројот на акции, додека според регистрираната вредност, уделот е 6,6%.
- Трендови: кај категоријата масовни донации забележлив е континуиран пораст на акциите и донираните износи. Кај индивидуалните донатори се задржа истото ниво на активност со зголемени донирани износи и – намалена активност кај деловниот сектор, но со најголеми донирани износи.

ДЕЛОВЕН СЕКТОР

Профили на најчестите типови на донатори

Институции

Индивидуалци/
семејства

ТОП 3 ПРИМАТЕЛИ
НА ДОНАЦИИ

42,9%

25,7%

15,7%

Непрофитни
организации

Поддршка на
маргинализираните
групи

Намалување на
сиромаштијата

ТОП 3 ОБЛАСТИ
НА ДОНИРАЊЕ

25,7%

22,9%

11,4%

Здравствена
заштита

Лица од
специфични
заедници

Лица со
економски
проблеми

ТОП 3 ГРУПИ НА
КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

31,4%

12,9%

12,9%

Лица со
здравствени
проблеми

ПРИМЕРИ ЗА ДОНАЦИИ ОД ДЕЛОВНИОТ СЕКТОР

Во 2015 година големите македонски компании покажаа високо ниво на посветеност за поддршка на маргинализираните заедници и лицата во неволја.

Во таа насока, *Жито Лукс ад Скопје*, претпријатие кое се бави со производство на брашно, леб и пекарски производи ја започна кампањата насловена „Храна подарена од срце“. Целта на оваа кампања е да им се помогне на институциите кои се грижат за децата или возрасните кои припаѓаат на некоја од ранливите категории на граѓани. Една од институциите која беше поддржана во рамките на оваа кампања во 2015 година беше и Специјалното основно училиште за деца со физичка и интелектуална попреченост Златан Сремац во Скопје.

Уште еден репрезентативен пример е и *Стопанска банка ад Битола* која ја поддржа работата на Здружението за третман и поддршка на лицата со аутизам АДХД и Аспергеров синдром Во мојот свет. Ова здружение ги поддржува илјадниците семејства во доживотната борба за подобар живот на децата дијагностицирани со аутизам, АДХД и Аспергеров синдром. Како знак на благодарност кон раководството и вработените во банката, децата и волонтерите – активисти на ова здружение и подарија свои цртежи на Стопанска банка ад Битола.

Рудникот за бакар Бучим од Радовиш го поддржа реновирањето на Културниот центар Ацо Караманов во Радовиш, спонзорираше неколку културни настани и донираше филмски проектор на оваа институција – давајќи на тој начин вреден придонес кон развојот на уметноста и културата во оваа општина во Источна Македонија.

МАСОВНИ ДОНАЦИИ

Профили на најчестите типови на донатори

Индивидуалци/
семејства

Институции

ТОП 3 ПРИМАТЕЛИ
НА ДОНАЦИИ

49,1%

22,1%

16,8%

Непрофитни
организации

Здравствена
заштита

Намалување на
сиромаштијата

ТОП 3 ОБЛАСТИ
НА ДОНИРАЊЕ

33,6%

33,6%

12,8%

Поддршка на
маргинализирани
групи

Лица со
здравствени
проблеми

Лица со
економски
проблеми

ТОП 3 ГРУПИ НА
КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

28,8%

17,3%

13,3%

Лица со
попреченост

ДОЛГОРОЧНА ПОСВЕТЕНОСТ НА ДОНИРАЊЕТО

*Кога станува збор за долгорочна посветеност и поддршка, мора да се споменат напорите на **Димитар Гоцевски**, студент од Скопје.*

Димитар им помага на бездомните лица повеќе од една година. Покрај бројните иницијативи, тој започна и кампања за обезбедување на топол оброк за едно бездомно лице. Првиот корисник беше Томе Масларов кој дошол во Скопје од Струмица обидувајќи се да најде работа.

ДОНАЦИИ ОД ДИЈАСПОРАТА

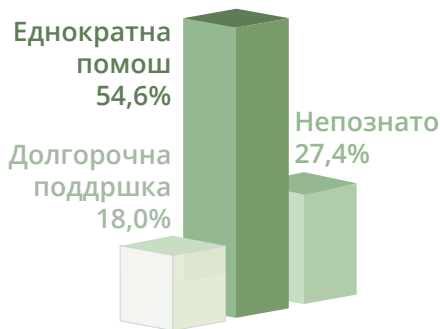

Во 2015 година македонската дијаспора ширум светот беше особено активна во давањето помош на граѓаните кои беа погодени од поплавите кои зафатија одредени делови од Источна Македонија, Пелагонија и Полог во 2015 година.

*Членовите на **Македонскиот клуб Гоце Делчев во Гетеборг, Шведска** собраа околу 10,000 шведски круни како помош за граѓаните-жртви на поплавите во Источна Македонија. **Македонскиот црковен совет Свети Наум Охридски од Виена, Австрија** собра 1.000 евра како помош за поплавените во Пелагонија и Источна Македонија. Еден од настаните за прибирање на средства кој беше организиран од страна на **македонската дијаспора во Мичиген** имаше за цел собирање на помош за жртвите од поплавите во Пелагонија. **Македонските иселеници во Мисисага, Канада** организираа настан за прибирање на средства и собраа 9.400 канадски долари како поддршка за жртвите од поплавите во Источна Македонија. Исто така, како поддршка на семејствата и поплавените заедници во Тетово и Тетовско, **група на Албанци од Македонија кои живеат во Швајцарија** собраа 60.000 швајцарски франци.*

УПОТРЕБА НА ДОНАЦИИТЕ

УПОТРЕБА НА ДОНАЦИИТЕ (% на акции)

Податоците за тоа како беа искористени донациите даваат подобар увид дали тие се дадени како еднократна поддршка (хуманитарна помош) или се наменети за поддршка на подолгорочни решенија на специфични проблеми.

Во согласност со методологијата и регистрираните податоци, ги поделивме донациите во три категории врз основа на нивната употреба: долгорочна поддршка, еднократна поддршка и донации со непозната цел. Во графиконот подолу е даден предглед на донациите по категории.

ДОЛГОРОЧНА ПОДДРШКА

Мал број на компании во Македонија имаат воспоставени механизми за долгорочна и стратешка поддршка на иницијативи во заедницата во рамки на нивните стратегии или програми за општествена одговорност.

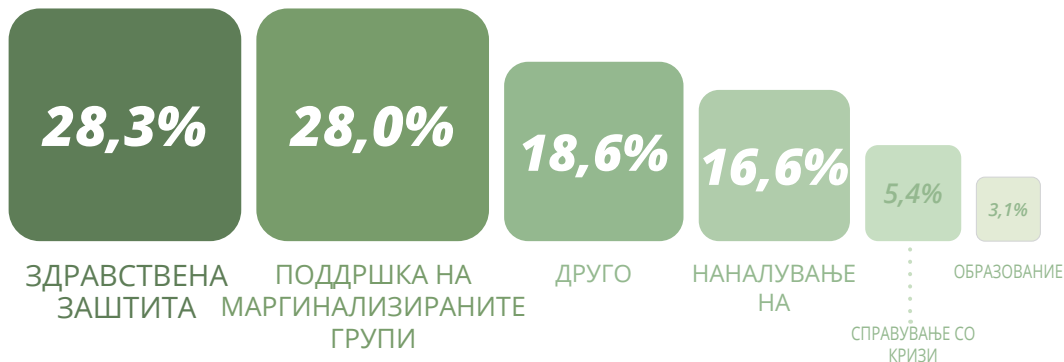
Комерцијална банка ад Скопје е една од водечките компании кои дава таков вид на поддршка. Во 2015 година, петта година по ред, Комерцијална банка го поддржа проектот Подобра социјализација на децата и младите со посебни потреби. Континуираната соработка со Црвениот Крст преку поддршката која банката ја дава на овој проект ги потврдува нивните наподи за долгорочен и систематски пристап кон подобрувањето на условите за ранливите категории во заедницата.

ПРОМЕНИ ВО УПОТРЕБАТА НА ДОНАЦИИТЕ 2013 до 2015 (% на акции)

	2013		2014		2015
Долгорочна поддршка	30,8%	↘	28,6%	↘	18,0%
Еднократна помош	54,8%	↘	53,5%	↗	54,6%
Непознато	14,3%	↗	17,9%	↗	27,4%

КЛУЧНИТЕ ОБЛАСТИ НА ДОНИРАЊЕ

ПРЕГЛЕД НА ОСТАНАТИТЕ ОБЛАСТИ (според % на акции)

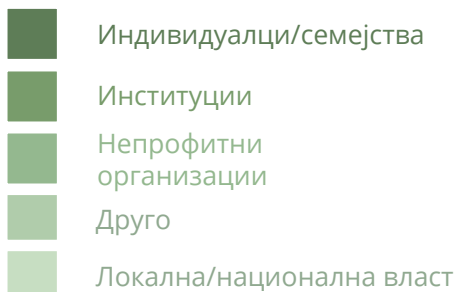
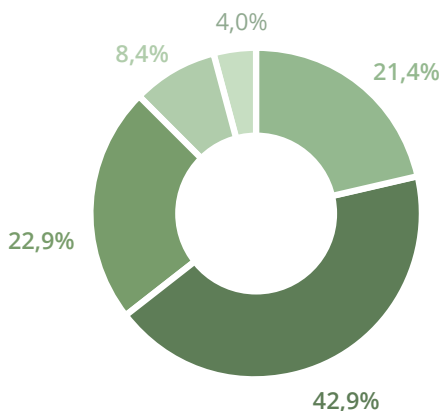
Помалку од 0,5%	0,5 до 1%	1 до 3%	3 до 5%
<ul style="list-style-type: none"> • Културно наследство • Човекови права 	<ul style="list-style-type: none"> • Развој на заедницата • Спорт 	<ul style="list-style-type: none"> • Култура и уметност • Еколошки теми • Јавна инфраструктура • Верски активности 	<ul style="list-style-type: none"> • Сезонски донации

ПРОМЕНИ ВО КЛУЧНИТЕ ОБЛАСТИ НА ДОНИРАЊЕ 2013 ТО 2015 (% на акции)

	2013		2014		2015
Поддршка на маргинализираните групи	35,9%	↘	25,8%	↗	28,0%
Намалување на сиромаштијата	20,7%	↘	16,9%	↗	20,7%
Здравствена заштита	16,6%	↗	30,2%	↘	28,3%
Образование	8,8%	↘	6,6%	↘	3,1%

ПРИМАТЕЛИТЕ НА ДОНАЦИИ

ТИП НА КОРИСНИЦИ (% на акции)

ПРИМАТЕЛИ (% на акции)

2013

2014

2015

	2013	↗	2014	↘	2015
Институции	32,3%		34,3%		22,9%
Непрофитни организации	27,7%		14,1%		21,4%
Индивидуалци/семејства	24,9%		36,8%		42,9%
Локална/национална власт	4,6%		3,8%		4,0%

ПРИМАТЕЛИ (% of регистрирана вредност)

2013

2014

2015

	2013	↗	2014	↘	2015
Институции	34,3%		63,7%		29,4%
Непрофитни организации	18,5%		13,5%		16,0%
Индивидуалци/семејства	21,8%		7,8%		4,1%
Локална/национална власт	13,2%		13,0%		31,0%

Државните приматели на филантропски донации во 2015 година ги вклучуваат локалните и/или националните власти и со нив поврзаните институции (училишта, медицински установи, културни институции итн.).

Доколку ги комбинираме податоците од обете категории кои се под контрола на државата, одн. институците и локалната/ централна власт, доаѓаме до заклучок дека 26,9% од акциите и 60,4% од вредноста на донациите биле всушност насочени кон државата. Додека и кај двата проценти забележливо намалување во однос на 2014 година, државата останува најголем примател на донации од филантропски побуди.

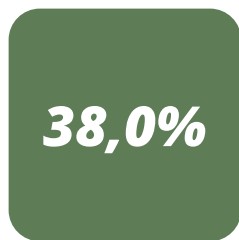
ДРЖАВАТА КАКО ПРИМАТЕЛ НА ДОНАЦИИ

% забележани акции: 26,9%

% вредност на донациите: 60,4%

КРАЈНИ КОРИСНИЦИ

ОСТАНАТИ ГРУПИ

СО ЗДРАВСТВЕНИ ПРОБЛЕМИ

СО ЕКОНОМСКИ ПРОБЛЕМИ

ЛИЦА СО ПОПРЕЧЕНОСТ

ЛИЦА ОД СПЕЦИФИЧНИ ЗАЕДНИЦИ

ПРЕГЛЕД НА ОСТАНАТИТЕ ГРУПИ НА КОРИСНИЦИ (% на акции)

од 0-1 %	од 1 – 2%	од 2-5%	Преку 5%
<ul style="list-style-type: none"> Бездомници Талентирани деца и возрасни Малолетни родители со деца 	<ul style="list-style-type: none"> Стари лица Самохрани родители Припадници на верски 	<ul style="list-style-type: none"> Општа популација Деца и возрасни под ризик 	<ul style="list-style-type: none"> Деца/младинци без родителска грижа Лица од други држави Непознато

Истражувањето беше
спроведено од:

°catalyst

Програмски партнер:

Истражувањето е
поддржано од:

Програмски партнер:

Годишниот извештај за состојбата на филантропијата во Македонија за 2015 година е дел од пошироката иницијатива за промоција и поттикнување на филантропијата во регионот која ја спроведува Фондацијата Каталист. Истражувањето кое е основа за оваа публикација и самата публикација ги креираше Фондацијата Каталист (Catalyst Balkans) со несебична поддршка на Фондацијата C. S. Mott и Балканскиот фонд за демократија (BTD).

Земајќи в предвид дека вредноста на донациите во Македонија беше објавена во само 11,9% од акциите, проценката за вкупната сума на донирани средства беше направена преку екстраполација врз база на познати податоци. За повеќе информации, погледнете го целосниот извештај на:

www.catalystbalkans.org или www.tragfondacija.org

ПОДГОТВЕНО ОД:
Јелена Бекчиќ

УРЕДНИЦИ:
Нејтан Кешал
Александра Весиќ Антиќ

ФОНДАЦИЈА КАТАЛИСТ
Таковска 38
Белград, Србија

www.catalystbalkans.org

Графички дизајн:
Татјана Негич Пауновиќ

Белград, 2016